

Energi- og miljøkomiteen (EMK)

Oslo, 31. januar 2023

Forslag om et arealnøytralt Norge – innspill

Vi viser til Representantforslag 64 S (2022-2023) om et arealnøytralt Norge der man stanser naturtapet og starter gjenoppbyggingen av en rik, robust og mangfoldig natur.

Norsk Friluftsliv er paraplyorganisasjonen for de 18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene, med nærmere en million medlemskap. Vår oppgave er å ivareta friluftslivets interesser, herunder naturen som en grunnleggende forutsetning for friluftslivet og vår egen eksistens. Intakt og mangfoldig natur er svært viktig for friluftslivet, og er avgjørende som leveområder for flora, fauna og alle naturgodene som danner livsgrunlaget vårt.

En verden i krise

Verden står nå overfor to eksistensielle menneskeskapte kriser, tap av naturmangfold og klimaendringer. Ifølge det internasjonale naturpanelet (IPBES) er arealinngrep og nedbygging av natur den viktigste årsaken til tap av naturmangfold. Samtidig viser klimapanelets spesialrapport om klimaendringer og landarealer at måten vi bruker våre landområder på, er en betydelig driver av klimaendringene. Det fundamentale problemet er at begge krisene skyldes at mennesket tar for stor plass og bruker for mye av jordas ressurser. Verdens ledende forskere er tydelig i sine konklusjoner; vi mennesker driver en rovdrift på naturen på en måte som ødelegger selve grunnlaget for vår økonomi, matsikkerhet, helse og livskvalitet. Med andre ord, vi tærer på naturkapitalen og kaller det verdiskapning.

Tap av natur- og friluftslivsområder gjelder i høyeste grad også i Norge. Dette ser vi blant annet ved nedbygging av strandsonen, hyttebygging i fjellet, etablering av vindkraftanlegg i urørte natur- og friluftslivsområder, utbygging av turistanlegg, bygging av nye veier og måten vi driver skogen på.

Norsk Friluftsliv

Norsk Friluftsliv mener blant annet:

- Naturens rettsvern må styrkes. I arealsaker der utbyggingsinteresser og natur- og friluftslivsinteresser veies mot hverandre, må hensynet til natur og friluftsliv veie vesentlig tyngre enn i dag.
- Forvaltning av norsk natur må foregå gjennom mer helhetlig planlegging, færre enkeltvedtak, dispensasjoner og mindre sektorstyrt.
- Natur- og friluftslivsområder i og rundt byer og tettsteder må sikres, både gjennom kommuneplanens arealdel, ved fastsetting av langsiktige utbyggingsgrenser og gjennom forvaltningsplaner.

- Det må utarbeides regionale planer for viktige fjellområder utenfor verneområdene, og fastsettes langsiktige utbyggingsgrenser i fjellområder med stort utbyggingspress.
- Nedbyggingen av strandsonen må stanses, og allmennhetens tilgang til strandsonen må sikres og forbedres.
- Kommunene må sikres tilstrekkelige ressurser og kompetanse til å ivareta det ansvaret de har for å sikre natur, friluftsliv og helhetlig arealplanlegging.
- Arealnøytralitet må være et overordnet mål i all arealplanlegging. For å oppnå dette, må:
  - det utvikles og innføres nasjonale, regionale og kommunale arealregnskap, slik at vi vet hva vi har og eventuelt hva vi mister.
  - fortetting innenfor allerede bebygde områder og gjenbruk og forbedring av eksisterende bygninger og infrastruktur prioriteres, framfor nedbygging av nye natur- og friluftslivsområder.

Støtte til forslaget

Den nylig inngåtte naturavtalen krever blant annet 30 prosent vern av et representativt utvalg alle naturtyper og restaurering av 30 prosent av all natur som er delvis ødelagt innen 2030. I tillegg må det selvsagt være en bærekraftig forvaltning av øvrige arealer.

For å nå disse ambisiøse målene er det viktig å få en helhetlig arealforvaltning med klarer nasjonale rammer.

Utover dette vises det til bakgrunnen og begrunnelsen i representantforslaget.

Med denne bakgrunn støtter Norsk Friluftsliv de fem forslagene i representantforslaget og vi ber EMK og Stortinget gjøre det samme.

Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Bente Lier
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagsjef naturforvaltning